

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

2018

Nokerseweg te Waregem
(West-Vlaanderen).
Verslag van de resultaten
door middel van proefsleuven.

ADEDE Archeologisch Rapport 351

Derweduwen Natascha

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 351

Nokerseweg te Waregem
(West-Vlaanderen).

Verslag van de resultaten door
middel van proefsleuven.

DERWEDUWEN NATASCHA

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2018
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Simon Claeys & David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 5 -
2	Bureauonderzoek	- 10 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 10 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 10 -
2.3	Resultaten bureauonderzoek	- 10 -
2.4	Vraagstelling	- 11 -
2.5	Huidige situatie projectgebied	- 11 -
2.6	Beschrijving geplande werken.....	- 11 -
2.7	Randvoorwaarden	- 12 -
3	Assessmentrapport prospectie met ingreep in de bodem.....	- 13 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 13 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 15 -
3.2.1	Bodem	- 15 -
3.2.1.1	Bodemtypekaart.....	- 15 -
3.2.1.2	Referentieprofielen veldwerk	- 15 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 18 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 19 -
3.5	Methodiek van het proefsleuvenonderzoek	- 20 -
3.5.1	Doel van het onderzoek	- 20 -
3.5.2	Planning van de proefsleuven en kijkvensters	- 20 -
3.5.3	Personele inzet	- 22 -
3.5.4	Logistieke inzet	- 22 -
3.5.5	Registratie van sporen en horizonten	- 22 -
3.6	Sporen en lagen.....	- 22 -
3.6.1	Assessment sporen.....	- 23 -
3.6.2	Assessment vondsten.....	- 32 -
4	Besluit	- 34 -
4.1	Besluit gespecialiseerd publiek	- 34 -
4.2	Besluit breed publiek.....	- 34 -
5	Bibliografie.....	- 35 -
6	Lijst van plannen.....	- 36 -
7	Sporenlijst.....	- 37 -
8	Vondstenlijst.....	- 38 -
9	Fotolijst	- 39 -
10	Lijst van figuren	- 41 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2018I296
Site	Nokerseweg – Waregem
Projectsigle ADEDE	WAR-NOK
Ligging	Nokerseweg 5-9 8790 Waregem
Bounding Box	Punt 1 (NW): X: 85043,168m Y: 175987,942m Punt 2 (ZO): X: 85093,994m Y: 175868,662m
Topografische kaart	Zie plannr. 1
Kadaster	Waregem Afd. 2, Sectie A 686b, 688f Sectie B 314b Zie plannummer 3
Soort onderzoek	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
Aard van de vervolgwerken	Bouw van twee residentieblokken met elk 15 appartementen, 30 garageboxen, 15 parkeerplaatsen, aanleg verharde weg en groenzone rond residenties.
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184 Natascha Derweduwen 2018/00210
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Derweduwen N., 2018, Nota Nokerseweg te Waregem (W-VL), ADEDE Archeologisch Rapport 351, Gent.
Grootte projectgebied	5282m ²
Periode uitvoering	September 2018
Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Nota, proefsleuvenonderzoek
Verstoorde zones	Zie plannummer 4

 ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WAREGEM - NOKERSEWEG

Plannr. 1
Topografische kaart.

2017B275 17/02/2017

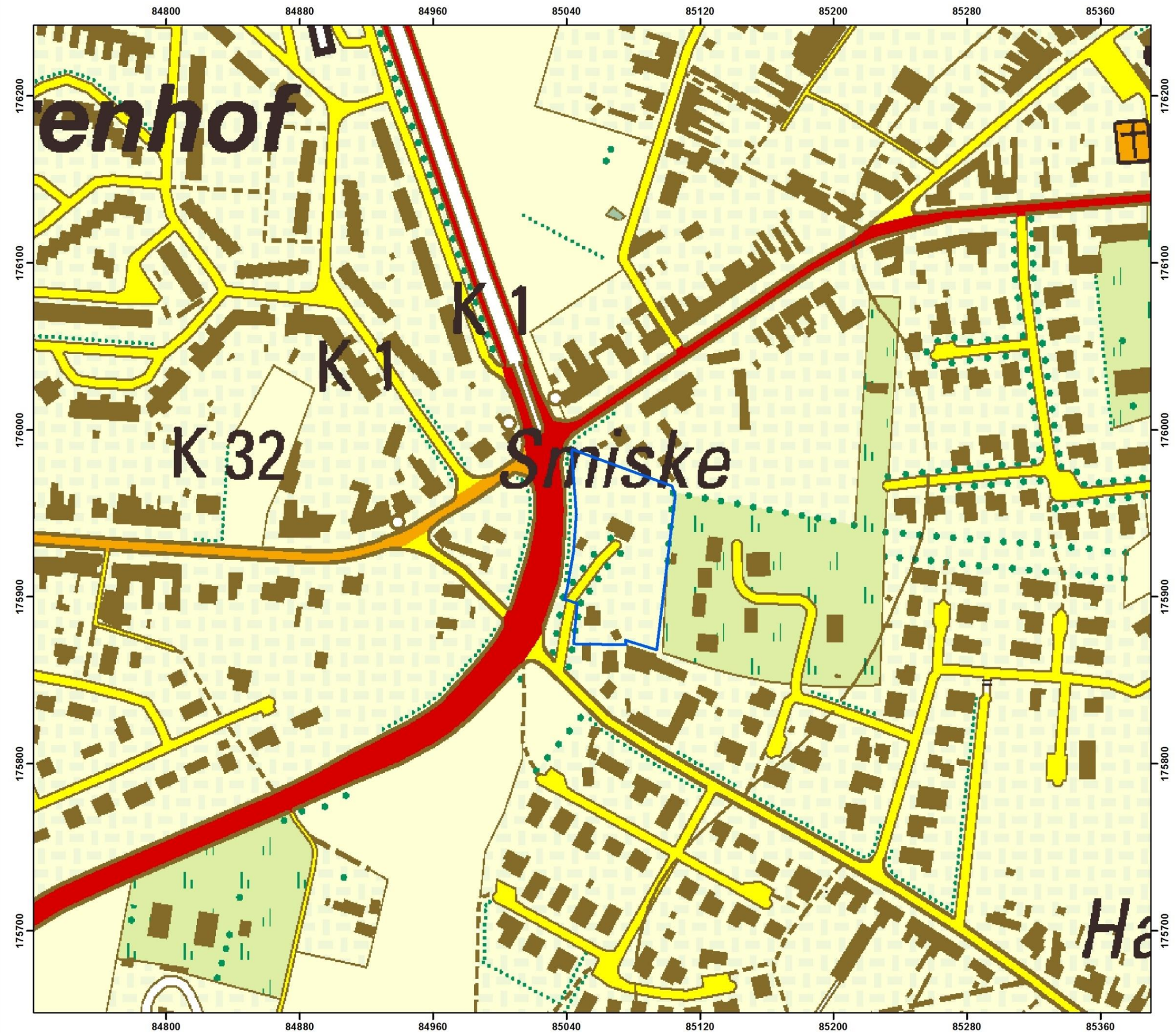
© NGI

Legende

 Projectgebied

 N

0 160
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WAREGEM - NOKERSEWEG

Plannr. 2
Orthofoto, 2016.

2017B275 17/02/2017

© AGIV

Legende

Projectgebied

N

0

40

Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WAREGEM - NOKERSEWEG

Plannr. 3
GRB.

2017B275 17/02/2017

© AGIV

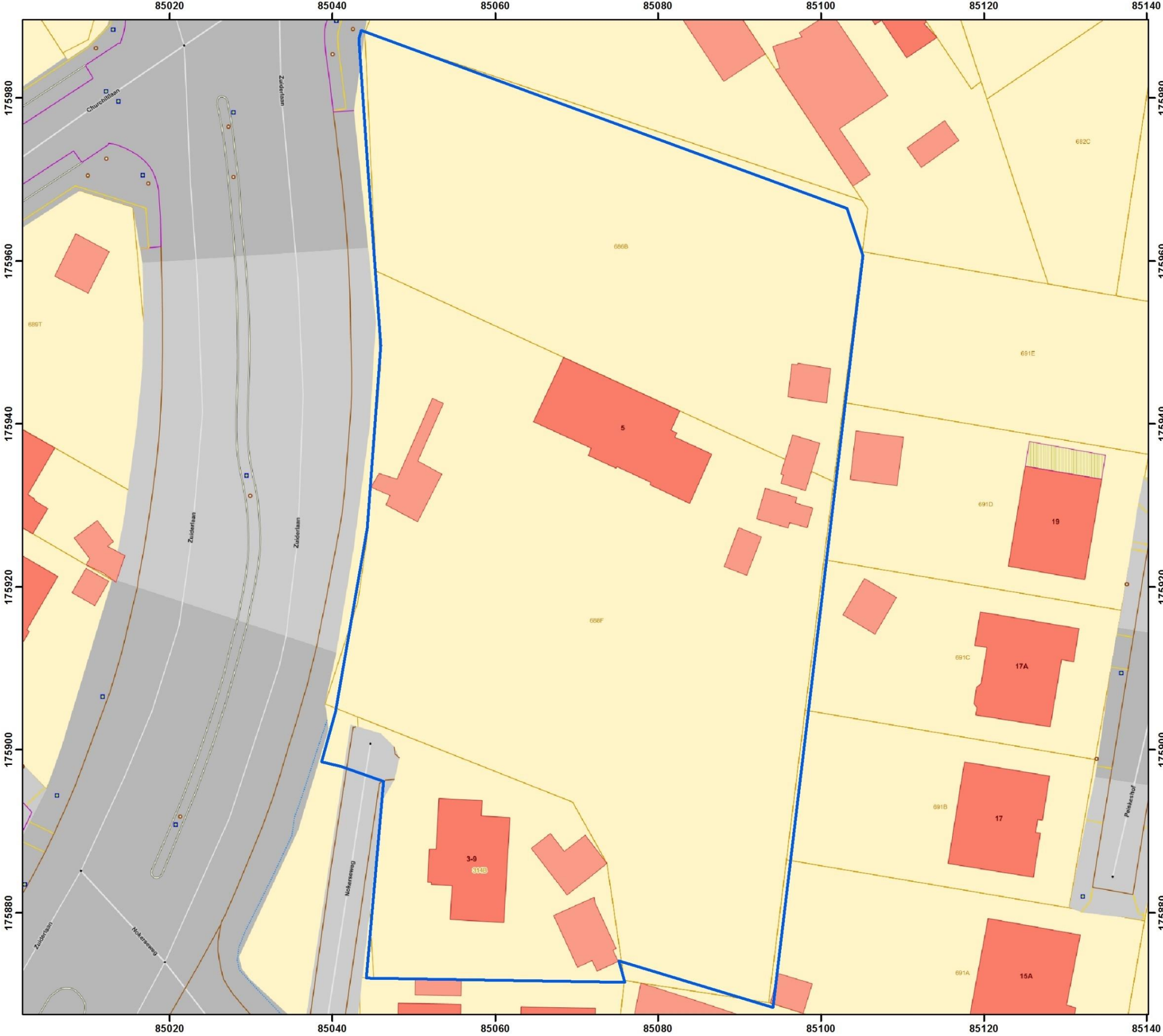
Legende

Projectgebied

N

030

Meter

WAREGEM - NOKERSEWEG

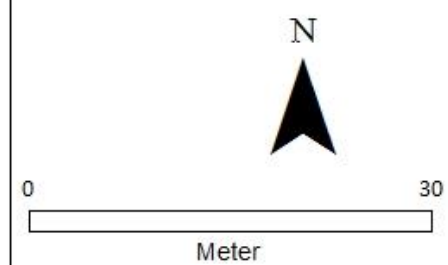
Plannr. 4
Gekende verstoorte zones

2017B275 17/02/2017

© Agiv

Legende

- Projectgebied
- Bestaande bebouwing
- Bestaande verharding

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen de contouren van het onderzoeksgebied is nog geen voorgaand archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris (CAI). De CAI vermeldt in de omgeving van het onderzoeksgebied een aantal locaties waar voorgaande archeologisch onderzoek werd uitgevoerd. Deze worden verder toegelicht in §3.4 *Archeologische situering van het onderzoeksgebied*.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

Februari 2017 werd deze archeologienota ingediend door ADEDE bvba met projectcode 2017B275, raadpleegbaar op <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2291> waarbij het advies tot het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek in het bijhorende Programma Van maatregelen neergeschreven werd teneinde een archeologische waardering van het terrein te bekomen.

2.3 Resultaten bureauonderzoek

In het kader van het opstellen van de archeologienota werd een bureauonderzoek (projectcode: 2017B275) uitgevoerd. Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen. Aan de hand van de geraadpleegde cartografische bronnen valt met zekerheid bebouwing waar te nemen binnen het projectgebied. Deze bebouwing lijkt verschillende bouwfases gekend te hebben doorheen de laatste 2 eeuwen. De bebouwing lijkt zich te situeren centraal en meer naar het zuidwesten van het perceel. De rest van het onderzoeksgebied lijkt in gebruik te zijn als akkerland in het westen en een boomgaard in het oosten. Voor oudere periodes wordt het echter moeilijker een inschatting te maken naar de archeologische potentie van het onderzoeksgebied. Het uitgevoerde bureauonderzoek kon niet met zekerheid aantonen dat er zich binnen de contouren van het onderzoeksgebied archeologische sites bevinden. Evenmin kon het de afwezigheid ervan aantonen.

Het bureauonderzoek schoof dus een algemene verwachting naar voren voor sporen uit alle periodes waardoor verder onderzoek noodzakelijk werd geacht.

2.4 Vraagstelling

De volgende onderzoeksvragen zijn hierbij van belang:

- *Zijn er binnen de contouren van het onderzoeksgebied sporen terug te vinden met archeologisch en/of cultuurhistorisch relevante waarde?*
- *Indien er sporen aanwezig zijn:*
 - *Wat is de aard, kwaliteit en informatiewaarde van deze sporen?*
 - *Wat is de densiteit en hun verspreiding?*
 - *Wat is de relatie van deze sporen tot de ruimere context?*
 - *Wat is de impact van de geplande werken op deze sporen?*
 - *Zijn er sporen/vondsten die extra aandacht verdienen bij eventueel vervolgonderzoek?*
 - *Wat is het potentieel op kennisvermeerdering?*
- *Welke strategie dient verder gevolgd te worden ter bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied?*
- *Indien vervolgonderzoek dient aangevangen te worden, wat is het budget, personeelseisen, kwalificaties en tijdsduur van het vervolgonderzoek?*
- *Welke natuurwetenschappelijke methoden dienen meegenomen te worden bij eventueel vervolgonderzoek?*

2.5 Huidige situatie projectgebied

Voor een inplantingsplan van de bestaande toestand wordt verwezen naar plannr. 2 en 3 en de beschrijving in de archeologienota¹.

2.6 Beschrijving geplande werken

Voor een beschrijving van de geplande werken wordt verwezen naar de eerdere archeologienota².

¹ ADEDE archeologisch rapport 146 (ID2291)

² ADEDE archeologisch rapport 146 (ID 2291)

2.7 Randvoorwaarden

N.v.t.

3 Assessmentrapport prospectie met ingreep in de bodem

3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Waregem is een gemeente in de provincie West-Vlaanderen, gelegen in de Leiestreek. De Leie vormt ook de noordelijke grens van de gemeente. Waregem maakt deel uit van het Leie-Schelde-interfluvium in de depressie van de Gaverbeek. Naast de Gaverbeek lopen nog verschillende andere beken die afstromen naar de Leie of oude Leiemeanders. Terwijl Waregem in de 18^e eeuw nog voor een groot deel bestond uit bos, zijn er heden ten dage weinig groengebieden. Het grootste deel van het grondgebied wordt ingenomen door kleinstedelijke bebouwing en landbouwgrond, zowel weilanden als akkers. Tijdens het veldwerk werden ook hoogtemetingen uitgevoerd. Het terrein kent geen echte hoogteverschillen, alleen was het terrein in de zuidwestelijke hoek licht opgehoogd zoals waar te nemen op onderstaand detailplan en in de profielopbouw (zie infra).

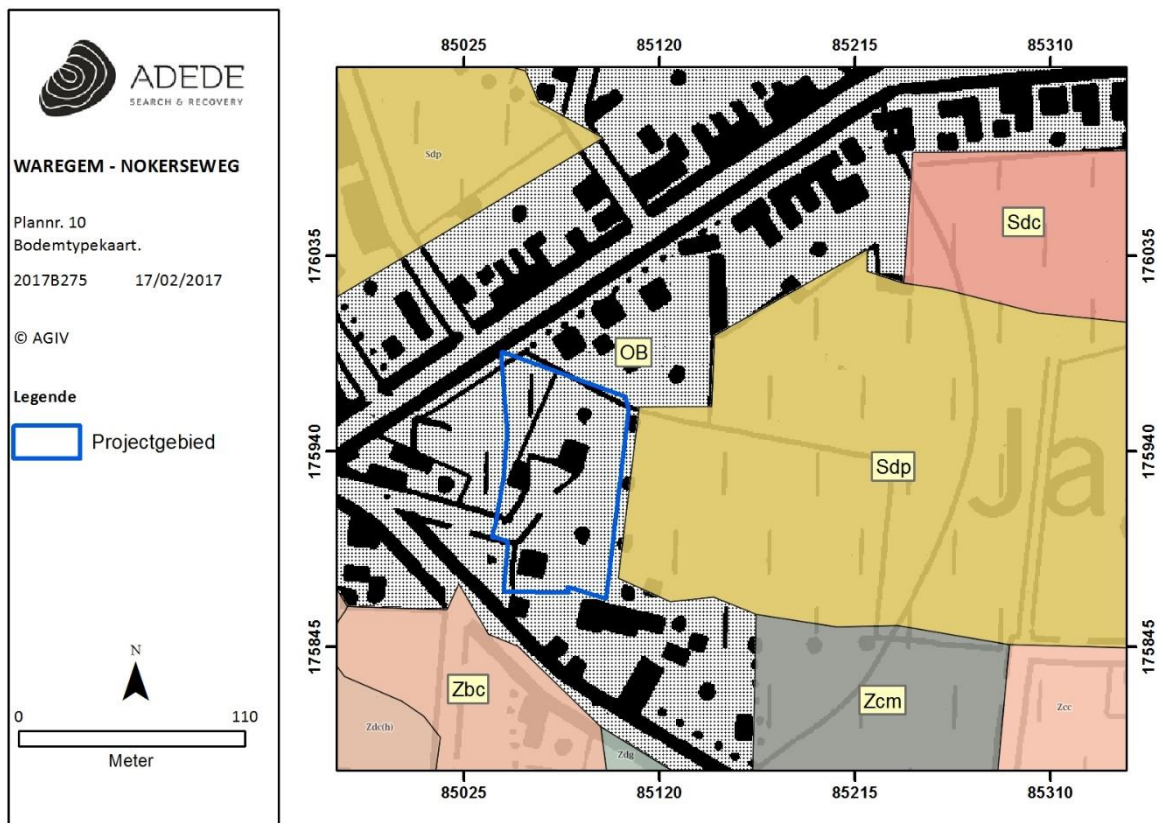

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Bodem

3.2.1.1 Bodemtypekaart

Op de bodemtypekaart wordt ter hoogte van het onderzoeksgebied OB als bodemtype teruggevonden. Dit duidt op een bebouwde zone waarbij het bodemprofiel gewijzigd of vernietigd is door ingrepen van de mens. Deze weerspiegelt echter niet het originele bodemprofiel. Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem werden 6 referentieprofielen gezet verspreid over de aangelegde sleuven. Deze zijn representatief voor de bodemopbouw van het onderzoeksgebied en worden hieronder besproken.

Figuur 1. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.1.2 Referentieprofielen veldwerk

Verspreid over de 4 aangelegde sleuven werden 6 profielen geregistreerd. Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door een zandgrond. Een verschillende bodemopbouw werd echter vastgesteld

over het terrein. In het zuiden van het onderzoeksgebied is er sprake van een ophoging waardoor het archeologisch niveau zich schijnbaar dieper bevindt. In het noorden van het terrein is er geen sprake van ophoging. Dit kan een mogelijke verklaring zijn voor het aantreffen van voornamelijk verstoring in het noorden en nog intacte sporen in het zuiden van het projectgebied. De bodemopbouw bestaat uit een laag teelaarde (Ap-horizont) met daaronder een verbrokkelde B-horizont. In het zuiden van het terrein was deze laag omvangrijker dan in het noorden. Daaronder bevindt zich de C-horizont die bestaat uit beige tot gelig zand.

Figuur 2. Overzicht locatie bodemprofielen.

Figuur 3. Profiel 5 in het noorden van het onderzoeksgebied.

Figuur 4. Profiel 6 in het zuiden van het onderzoeksgebied.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

Voor de historische situering van het onderzoeksgebied wordt verwezen naar de eerdere archeologienota³.

³ ADEDE archeologisch rapport 146

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

Figuur 5. Situering van enkele CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied.

CAI locatie 156703⁴

Deze locatie betreft een middeleeuwse watermolen. Deze stond op een bypass van de Gaverbeek, ten zuidoosten van Waregem. De watermolen stond ongeveer aan het einde van de Keukeldamstraat.

CAI locatie 76518⁵

De kerk van Sint-Amandus en Sint-Blasius. Aan de hand van een opgraving uitgevoerd in 1985 blootgelegd. De kerk zou reeds in 1119 bestaan hebben. De kerktoren werd gebouwd rond 1500, en voor het eerst vermeld in 1515. Deze kende een opeenvolging van herstellingen en verbouwingen. In de 19^e eeuw kreeg de kerk haar huidige vorm. Daarnaast werden er ook Romeinse vondsten aangetroffen zoals tegulae, imbrices, maalstenen en een niet-verstoorde, grijsbruine zandige laag

⁴ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/156703>

met typisch nederzettingsafval (fragmenten van dakpannen, een brokstuk van een maalsteen, een stuk van een slijpsteen en een 45-tal scherven gebruiks aardewerk).

CAI locatie 151728⁶

Tijdens een mechanische prospectie uitgevoerd in 2010 kwamen zowel ten noorden als ten zuiden van de Dompelbeek sporen van menselijke activiteiten aan het licht. Het betreffen in hoofdzaak grachten en greppels. Slechts een viertal sporen kunnen mogelijk als kuil of paalspoor geïdentificeerd worden. In enkele grachten en in één mogelijke kuil werd laat- en post-middeleeuws aardewerk gevonden.

CAI locatie 154831⁷

Via luchtfotografie werd hier een circulaire structuur herkend, mogelijks een grafheuvel.

3.5 Methodiek van het proefsleuvenonderzoek

3.5.1 Doel van het onderzoek

De prospectie met ingreep in de bodem had tot doel het vaststellen, evalueren en waarderen van de mogelijke archeologische resten die op de locatie aanwezig zijn, dit in het kader van de opmaak van de archeologienota voor het volledige onderzoeksgebied. In dit hoofdstuk wordt eerst de toegepaste methodologie geschetst (werkwijze, planning, aanpak en strategie van het veldwerk).

3.5.2 Planning van de proefsleuven en kijkvensters

Zie goedgekeurde archeologienota ID 2291 met vigerend Programma van Maatregelen⁸.

Er vonden geen wijzigingen plaats ten opzichte van dit voorgestelde programma. Er werden 4 sleuven aangelegd en 2 kijkvensters, hierdoor werd 12,4 % van het projectgebied onderzocht.

⁵ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/76518>

⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/151728>

⁷ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/154831>

⁸ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2291>

Figuur 6. Voorgesteld sleuvenplan.

Figuur 7. Uitgevoerd sleuvenplan.

3.5.3 Personele inzet

Het veldwerk werd uitgevoerd door Natascha Derweduwen (erkend archeoloog en veldwerkleider, ADEDE bvba) bijgestaan door Saskia Baumann (archeoloog, ADEDE bvba). De verwerking van de resultaten, de determinatie van de roerende archeologische objecten en de opmaak van het assessmentverslag werd uitgevoerd door Natascha Derweduwen.

3.5.4 Logistieke inzet

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 01/10/2018. De aanleg van de proefsleuven, kijkvensters en proefputten werd uitgevoerd middels een onderaanneming voor de grondwerken (Samy renting). Er werd een ervaren kraanmachinist met een rupsengraafkraan van 21 ton ingezet, voorzien van een dieplepelbak van 1,80m breed. Na de aanleg van sleuven en kijkvensters op het archeologisch leesbare vlak, werden deze gedocumenteerd en nader onderzocht alvorens te dempen. Voor het dichten van de proefsleuven werd gebruik gemaakt van dezelfde onderaannemer en dezelfde graafkraan. Voor het inmeten van de sporen werd beroep gedaan op een landmeter, Luc

3.5.5 Registratie van sporen en horizonten

De registratie van de sporen en structuren gebeurde conform de CGP §8.6.1. Het vlak en alle sporen zijn gefotografeerd en digitaal ingetekend. De foto's werden genomen met een Pentax Optio. Alle werkputten zijn ingemeten in Lambert-72 coördinaten door de landmeter. Een selectie van sporen is gecoupeerd, gefotografeerd, ingetekend op schaal 1/20 en beschreven. Dit om tot een betere en onderbouwde inschatting te komen van de aard, de context en gemiddelde diepte van de aangetroffen sporen.

3.6 Sporen en lagen

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem werden 18 sporen geregistreerd. Deze sporen zijn van antropogene, biologische en geologische oorsprong. Allen betreffen het grondsporen. De sporen van biologische oorsprong zijn veruit de meest courante, waarbij het gaat om duidelijk zichtbare sporen zoals windvallen en mollengangen (of andere kleine zoogdieren), maar ook minder duidelijk zichtbare sporen zoals boom- en plantenwortels en gangen van wormen, kevers en andere insecten.

De duidelijk herkenbare biologische sporen werden niet geregistreerd en dus niet opgenomen in de sporenlijst wegens van weinig of geen archeologisch belang.

De aangetroffen antropogene grondsporen zijn de verkleuringen die ontstaan in de bodem wanneer een door de mens uitgegraven kuil, gracht of weg terug opgevuld raakt, al dan niet geleidelijk of door toedoen van de mens. De nieuwe vulling van dit soort kuilen blijft herkenbaar in de bodem, doordat ze een andere textuur en kleur heeft dan de omringende, onveranderde moederbodem.

De aangetroffen sporen en structuren van antropogene aard bevinden zich verspreid over het terrein. Een overzichtsplan en detailplannen van de sporen en werkputten kunnen in bijlage teruggevonden worden.

3.6.1 Assessment sporen

Sleuf 1

Deze sleuf kende de minste verstoring. Enkel net over de helft was er een kleine zone waar het archeologisch zodanig verstoord was door plantenwortels dat het vlak niet meer leesbaar was. Dit bleef beperkt tot over een lengte van ca. 2m in de sleuf. Verder in deze sleuf werden 5 sporen geregistreerd, waarvan S1 en S2 mogelijke paalsporen waren en S3 tot en met S5 grachten. De mogelijke paalsporen zien er verschillend uit in vlak. Spoor 1 heeft een schijnbaar donkergrijze kern en lichtgrijze insteek. Er zijn geen inclusies zichtbaar. Het spoor verdwijnt onder de westelijke sleufwand. Spoor 2 was veel kleiner in omvang en tekende zich af als een lichtgrijze ovaal. Er werd geopteerd dit spoor te couperen om na te gaan of het wel degelijk een paalspoor betrof. Het antwoord hierop was echter negatief, het spoor bleek van natuurlijke oorsprong te zijn. De andere drie sporen in deze sleuf waren grachten. Spoor 3 was de breedste gracht met 9,40m en had een donkerbruine vulling. Hij kende een noordwest-zuidoost verloop over de sleuf. In deze gracht werd grijs aardewerk aangetroffen waardoor we deze in de middeleeuwen kunnen plaatsen. De andere twee grachten waren minder breed, S4 ongeveer 1,40m en S5 ongeveer 70cm. Ze hadden lichtgrijze vulling en S4 toonde roestverschijnselen terwijl in S5 2 wandfragmenten grijs aardewerk werden aangetroffen. Ook S5 kunnen we dus dateren in de middeleeuwen.

Figuur 8. Gracht S3.

Figuur 9. Overzicht sleuf 1.

Sleuf 2

Hier werden twee grachten aangetroffen, S6 en S7. De eerste gracht (S6) had een west-oost oriëntatie en kende een breedte van ca. 85cm. De vulling was licht bruinig grijs met veel ijzerconcretie erin vervat. De tweede gracht was opnieuw een brede gracht met donkerbruine tot donkergrijze vulling en een breedte van ca. 1m. Deze leverde ook aardewerk op dat echter in zeer broze toestand verkeert en bij het inzamelen verbrokkelde waardoor datering niet meer mogelijk was.

Figuur 10. Overzicht sleuf 2 met vooraan gracht S7.

Sleuf 3

Deze sleuf, samen met sleuf 4 kenden aanzienlijk meer verstoring. De restanten van de gesloopte gebouwen waren nog duidelijk aanwezig in de ondergrond en reikten tot in het archeologisch vlak. Zo werden meerdere door puin verstoorte zones opgemeten en werden nog oude kabels en leidingen aangetroffen in de ondergrond. In sleuf 3 werd het puin voornamelijk geconcentreerd in het noorden, wat overeenstemt met de vroegere aanwezige bebouwing.

Niet tegenstaande deze verstoringen, werden er voornamelijk in het zuiden van de sleuf dan, toch enkele archeologische restanten aangetroffen. Het gaat hier om opnieuw een vrij brede (ca. 2,20m) gracht (S8) die een noordwest-zuidoost verloop kent. De vulling was donkergrijs zonder echte

inclusies. Er werd ook geen aardewerk aangetroffen waardoor deze gracht ongedateerd blijft. Nog een tweede gracht (S11) werd aangesneden in sleuf 3. Deze kent eveneens een noordwest-zuidoost oriëntatie maar heeft een lichtgrijze vulling zonder inclusies. Deze gracht leverde geen vondsten op en kon dus ook niet gedateerd worden. Een laatste gracht (S18) werd aangesneden in het noorden van de sleuf. Deze was donkerbruin tot donkergrijs gekleurd en liep parallel aan de andere grachten van noordwest naar zuidoost. Hieruit werden 2 fragmenten rood geglazuurd aardewerk gerecupereerd die de gracht situeren in de late middeleeuwen. Indien we het allesporenplan projecteren op de Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart (zie infra), bemerken we dat in de zuidwestelijke hoek van het projectgebied een weg het projectgebied doorsnijdt. Mogelijks hebben de grachten S6, S8, S11, S14 en S18 te maken met deze oude weg/percellering en zijn ze bijgevolg mogelijks zelfs te dateren in de nieuwste tijden.

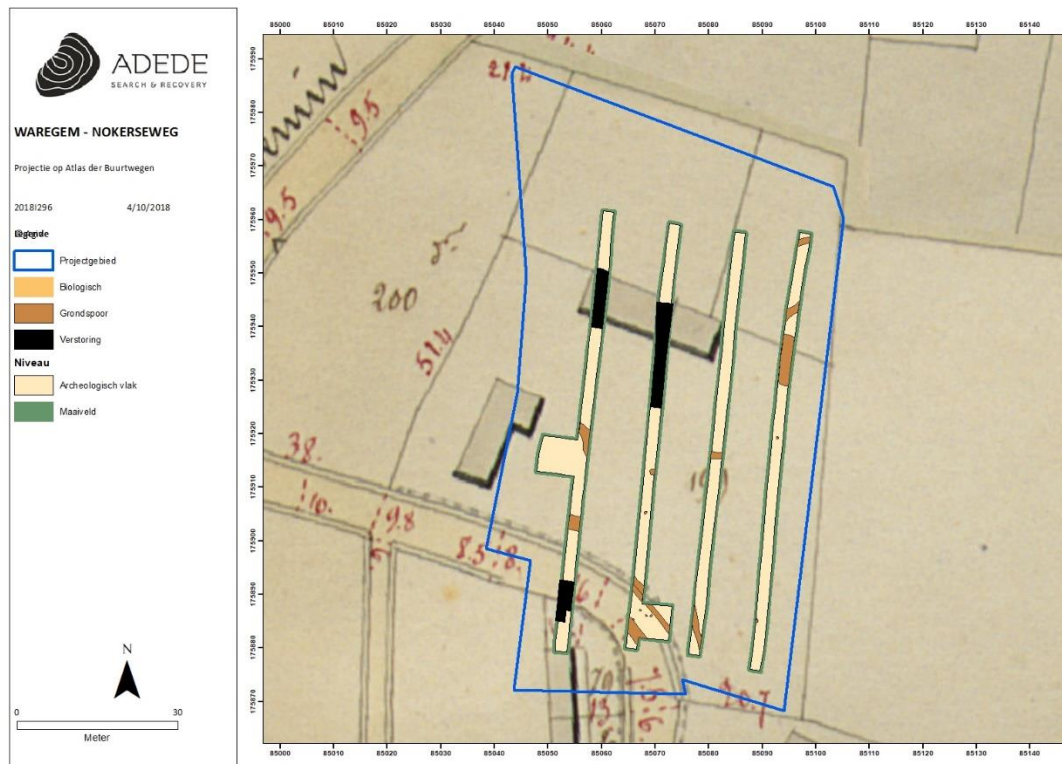
De andere sporen in deze sleuf betreffen 3 mogelijke paalsporen (S9, S10 en S12) en een kuil (S13). Twee van deze sporen werden gecoupeerd om een beter inzicht te krijgen in hun aard. Het gaat om S10 en S12. Beide bleken wel degelijk sporen van antropogene aard te zijn. Spoor 10 had een komvormig profiel in coupe met een donkergrijze vulling zonder inclusies. Terwijl spoor 12, eveneens met een komvormig profiel en eerder bruinigrijze vulling een zeer scherpe aflijning vertoonde in coupe. Hoewel geen van beide sporen aardewerk opleverde bij het couperen, doet de scherpe aflijning van spoor 12 ons eerder een recente oorsprong vermoeden. Bij het opschaven van de kuil, S13, werd een wandscherfje grijs aardewerk aangetroffen, waardoor we kunnen veronderstellen dat we hier met een vol middeleeuws grondspoor te maken hebben.

Figuur 11. Coupe op S12 en S10.

Figuur 12. Overzicht sleuf 3 met vooraan gracht S8.

Figuur 13. Projectie op de Atlas der Buurtwegen.

Figuur 14. Projectie op de Popkaart.

Sleuf 4

Sleuf 4 was eveneens verstoord aan de noordelijke zijde. In het noorden van de sleuf werden muurresten aangetroffen van een recente kelder. Ook het zuidelijke deel van de sleuf was grotendeels verstoord met puinkuilen. Centraal werden nog 2 grachten (S14 en S15) opgetekend, maar verder werden geen sporen meer aangetroffen in deze sleuf en was het archeologisch niveau slechts over een beperkte afstand nog intact.

Figuur 15. Overzicht sleuf 4.

Figuur 16. Overzicht verstoringen sleuf 4.

Kijkvenster 1

Het eerste kijkvenster werd aangelegd in de zone die volgens het Programma van Maatregelen⁹ het grootste archeologisch potentieel had en situeerde zich dus aan de westzijde van het onderzoeksgebied. Niet tegenstaande de vooropgestelde verwachting, bleek dit kijkvenster arm aan archeologische restanten. De enige merkbare sporen waren 4 donkergrijze met stabilisé gevulde paalgaten op regelmatige afstand van elkaar, duidelijk de restanten van een recente afbakening.

Figuur 17. Overzicht kijkvenster 1.

Kijkvenster 2

Het tweede kijkvenster werd aangelegd ter hoogte van de aangetroffen sporen in sleuf 3. Er werd een uitbreiding van deze sleuf gemaakt in oostelijke richting ter hoogte van sporen 9 en 10. Het kijkvenster leverde eerst en vooral het verdere verloop van gracht S18 op. Verder werden nog twee ronde sporen geregistreerd met een diameter van ca. 30cm (S16 en S17). S16 werd gecoupeerd om een beter inzicht te krijgen. Het bleek een zeer ondiep bewaard spoor te zijn, met een zeer zandige lichtgrijze, bijna witte, vulling zonder inclusies. De datering van deze sporen is onbekend en de oorsprong twijfelachtig.

⁹ ADEDE archeologisch rapport 146

Figuur 18. Overzicht kijkvenster 2.

Figuur 19. Coupe op S16.

3.6.2 Assessment vondsten

Verspreid over het onderzoeksgebied werden tijdens het aanleggen van het archeologisch vlak verschillende fragmenten aardewerk aangetroffen. In totaal werden 17 fragmenten aangetroffen. De meerderheid (9 fragmenten) bevonden zich in de Ap-horizont en worden daardoor als losse vondsten beschouwd, die niet kunnen toegekend worden aan bepaalde archeologische sporen. Indien deze opgehoogde grond afkomstig was van het projectgebied zelf, kunnen ze een indicatie zijn naar datering toe. Helaas kunnen we dit niet zomaar veronderstellen. Deze losse vondsten zijn te dateren in de volle en late middeleeuwen (10^e-16^e eeuw). Het betreffen 2 wandfragmenten, 2 randfragmenten en 1 oor in grijs aardewerk, 2 randfragmenten, 1 wandfragment en 1 oor in rood geglazuurd aardewerk. Het aardewerk aangetroffen in archeologische sporen werd besproken bij het bijhorende spoor (supra).

Figuur 20. Selectie van de losse vondsten.

3.6.3 Assessment stalen

N.v.t.

3.6.4 Assessment conservatie

N.v.t.

4 Besluit

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem heeft duidelijkheid verschaft omtrent de aan-/of afwezigheid van archeologische sporen in het onderzoeksgebied. Tijdens het veldwerk werden 18 sporen geregistreerd, verspreid over 4 sleuven en 2 kijkvensters. Het merendeel van deze sporen betroffen grachten en greppels. Voornamelijk in de derde en vierde sleuf was er sprake van een hoge verstoringsgraad onder de vorm van een recente fundering/kelder, puinkuilen en oude leidingen. Het eerste kijkvenster werd aangelegd in de zone die volgens het eerder opgestelde Programma van Maatregelen het hoogste archeologische potentieel had. Helaas werden geen archeologische restanten in dit kijkvenster aangetroffen. In het tweede kijkvenster werd het verder verloop van een reeds aangesneden gracht geregistreerd en 2 extra paalsporen. Deze laatste waren heel ondiep bewaard. Slechts 8 van de geregistreerde sporen waren mogelijke paalsporen of kuilen, de overige 10 betroffen grachten. Van deze 8 sporen werden enkele sporen verder onderzocht waarbij sommige sporen ook van natuurlijke oorsprong of zeer recente oorsprong bleken te zijn. Uit de grachten werd voornamelijk grijs en rood geglazuurd aardewerk gerecupereerd waardoor we deze kunnen situeren in de middeleeuwen. Tussen de aangetroffen sporen kon geen onderling verband of structuur herkend worden. De enkele antropogene sporen die aangetroffen werden, zijn onvoldoende om van een archeologische site te kunnen spreken. Indien er al sprake was van een archeologische site op het onderzoeksgebied, dan werd deze door de recente bebouwing sterk verstoord. Het potentieel op kennisvermeerdering is dan ook bijna nihil gezien de weinig archeologisch relevante sporen die werden aangetroffen binnen de grenzen van het projectgebied. Hierdoor raadt ADEDE bvba geen verder onderzoek aan.

4.2 Besluit breed publiek

Het onderzoeksgebied leverde tijdens het archeologisch vooronderzoek slechts een gering aantal archeologisch relevante sporen op. Er was geen onderling verband en/of structuren te herkennen en een aanzienlijk deel van het onderzoeksgebied was tevens verstoord door de recente bebouwing. Het potentieel tot kennisvermeerdering is hierdoor zo goed als nihil waardoor ADEDE bvba geen verder onderzoek aanbeveelt.

5 Bibliografie

- Bogemans F., 2005, Legende overzichtskaart quartairgeologie Vlaanderen, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.
- Bogemans F., 2007, Toelichting bij de quartairgeologische kaart, kaartblad 29, Kortrijk, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.
- Janssens D., Van Huffel C., Pieters H., 2017, Archeologienota Nokerseweg Waregem, ADEDE archeologisch rapport 146.
- Bonquet T., De Gryse J., 2012. Archeologisch vooronderzoek Waregem Ten Hedestraat, rapport 26, Sijsele.
- Beke T., Teetaert D., 2015. Archeologisch onderzoek Waregem, Ten Hedestraat. Een nederzetting uit de ijzertijd en crematieresten uit de Romeinse periode, Rapport 78, Sijsele.

Internetbronnen:

- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>
- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/pdf/kortrijk29Qweb.pdf>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120274>
- <https://www.cai.onroenderfgoed.be>
- http://www.ngi.be/Common/ferraris_nl.pdf
- <http://www.waregem.be/over-waregem/kort-maar-krachtig/stad-van-het-paard/historiek>
- <http://www.waregem.be/over-waregem/kort-maar-krachtig/waregem-historisch/waregem>

6 Lijst van plannen

Plannr.	Beschrijving	Schaal	Wijze vervaardiging	Datum aanmaak
0001	Situering van het projectgebied op de topografische kaart	1:1	Digitaal	05/10/2018
0002	Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 2016	1:1	Digitaal	05/10/2018
0003	Situering van het projectgebied op GRB	1:1	Digitaal	05/10/2018
0004	Gekende verstoorde zones	1:1	Digitaal	05/10/2018
0005	Aanduiding van TAW waarden in onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	05/10/2018
0006	Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart	1:1	Digitaal	05/10/2018
0007	Situering van CAI meldingen in de omgeving	1:1	Digitaal	05/10/2018
0008	Voorgesteld sleuvenplan	1:1	Digitaal	05/10/2018
0009	Uitgevoerd sleuvenplan	1:1	Digitaal	05/10/2018
0010	Projectie sleuvenplan op de Poppkaart	1:1	Digitaal	05/10/2018
0011	Projectie sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen	1:1	Digitaal	05/10/2018

7 Sporenlijst

Spoor	WP	Vlak	Kleur		Vulling	Inclusies		Interpretatie	Datering
			K1	K2		I1	I2		
0001	1	1	Donkerbruin	Donkergrijs	Zandig			Paalgat	
0002	1	1	Oranje-Bruin	Grijs	Zandig	Roestvlekken		Paalgat	
0003	1	1	Bruin	Lichtgrijs	Zandig	AW		Gracht	
0004	1	1	Bruin	Lichtgrijs	Zandig			Gracht	
0005	1	1	Lichtgrijs	Grijs	Zandig	AW		Gracht	
0006	2	1	Donkerbruin/Grijs	Oranje-Bruin	Zandig	Roestvlekken		Gracht	
0007	2	1	Donkergrijs	Grijs-Bruin	Zandig	AW		Gracht	
0008	3	1	Zwart-Grijs	Lichtgrijs	Zandig			Gracht	
0009	3	1	Grijs	Lichtgrijs	Zandig			Paalgat	
0010	3	1	Grijs	Lichtgrijs-Oranje	Zandig			kuil	
0011	3	1	Lichtgrijs		Zandig			Gracht	
0012	3	1	Oranje-Bruin	Grijs	Zandig	Roestvlekken		Paalgat	
0013	3	1	Lichtgrijs	Oranje-Bruin	Zandig	AW	Roestvlekken	kuil	
0014	4	1	Lichtgrijs		Zandig			Gracht	
0015	4	1	Bruin	Grijs	Zandig	Baksteen		Gracht	
0016	KV2	1	Lichtgrijs	Oranje-Rood	Zandig	Roestvlekken		Paalgat	
0017	KV2	1	Lichtgrijs	Oranje-Rood	Zandig	Roestvlekken		Paalgat	
0018	KV2	1	Zwart-Blauw	Donkergrijs	Zandig			Gracht	

8 Vondstenlijst

Inventarisnr.	WP	Spoor	Vlak	Kwadrant	Profiel	Laag	Materiaalcategorie	Aantal	Datering	Beschrijving
0001	2	7	1				AW	8		
0002	1	3	1				AW	3		
0003	1	5	1				AW	1		
0004	3	13	1				AW	1		
0005	3	18	1				AW	2		
0006							AW	9		LV bij aanleg vlak

9 Fotolijst

N°	Spoor/sporen	Wp	Vlak	Wind- richting	Aard		Omschrijving/extra info	Datum
					Vlak aard	Profiel aard		
0001	PR 1	1	1	W		X		01.10.2018
0002	1	1	1	W	X			01.10.2018
0003	2	1	1	N	X			01.10.2018
0004	3	1	1	N	X			01.10.2018
0005	4	1	1	Z	X			01.10.2018
0006	PR 2	1	1	W		X		01.10.2018
0007	5	1	1	NW	X			01.10.2018
0008	OV	1	1	Z				01.10.2018
0009	OV	1	1	N				01.10.2018
0010	PR 3	2	1	O		X		01.10.2018
0011	6	2	1	Z	X			01.10.2018
0012	7	2	1	N	X			01.10.2018
0013	OV	2	1	N	X			01.10.2018
0014	PR 4	3	1	W		X		01.10.2018
0015	8	3	1	Z	X			01.10.2018
0016	9	3	1	Z	X			01.10.2018
0017	10	3	1	O	X			01.10.2018
0018	11	3	1	N	X			01.10.2018
0019	12	3	1	N	X			01.10.2018
0019	13	3	1	O	X			01.10.2018
0020	PR 5	3	1	W		X		01.10.2018
0021	OV	3	1	Z	X			01.10.2018

0022	PR 6	4	1	W		X		01.10.2018
0023	14	4	1	Z	X			01.10.2018
0024	15	4	1	Z	X			01.10.2018
0025	OV	4	1	N	X			01.10.2018
0026	OV	3	1	N	X			01.10.2018
0027	KV	4	1	W	X			01.10.2018
0028	16	3	1	O	X			01.10.2018
0029	17	3	1	Z	X			01.10.2018
0030	18	3	1	NO	X			01.10.2018
0031	KV	3	1	O	X			01.10.2018
0032	10	3	1	Z		X		01.10.2018
0033	16	3	1	Z		X		01.10.2018

10 Lijst van figuren

Figuur 1. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.	15 -
Figuur 2. Overzicht locatie bodemprofielen.....	16 -
Figuur 3. Profiel 5 in het noorden van het onderzoeksgebied.....	17 -
Figuur 4. Profiel 6 in het zuiden van het onderzoeksgebied.....	18 -
Figuur 5. Situering van enkele CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied.	19 -
Figuur 6. Voorgesteld sleuvenplan.	21 -
Figuur 7. Uitgevoerd sleuvenplan.	21 -
Figuur 8. Gracht S3.	24 -
Figuur 9. Overzicht sleuf 1.....	24 -
Figuur 10. Overzicht sleuf 2 met vooraan gracht S7.	25 -
Figuur 11. Coupe op S12 en S10.....	26 -
Figuur 12. Overzicht sleuf 3 met vooraan gracht S8.	27 -
Figuur 13. Projectie op de Atlas der Buurtwegen.	27 -
Figuur 14. Projectie op de Poppkaart.....	28 -
Figuur 15. Overzicht sleuf 4.....	29 -
Figuur 16. Overzicht verstoringen sleuf 4.	29 -
Figuur 17. Overzicht kijkvenster 1.....	30 -
Figuur 18. Overzicht kijkvenster 2.....	31 -
Figuur 19. Coupe op S16.....	31 -
Figuur 20. Losse vondsten.....	32 -

